REZOLUCIJA (EU) 2020/1842 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 14. svibnja 2020.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” za financijsku godinu 2018.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” za financijsku godinu 2018.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0032/2020),

A. budući da je Zajedničko poduzeće započelo samostalno djelovati 16. studenog 2009.;

B. budući da je zajedničko poduzeće „Clean Sky 2” („Zajedničko poduzeće”), osnovano Uredbom Vijeća (EU) br. 558/2014 ([1]), s učinkom od 27. lipnja 2014. zamijenilo zajedničko poduzeće „Clean Sky” u okviru programa Obzor 2020.;

C. budući da su glavni ciljevi Zajedničkog poduzeća znatno poboljšati učinak zrakoplovnih tehnologija na okoliš i povećati konkurentnost europskog zrakoplovstva; budući da je trajanje Zajedničkog poduzeća produljeno do 31. prosinca 2024.;

D. budući da su članovi osnivači Zajedničkog poduzeća Unija, koju predstavlja Komisija, voditelji „integriranih tehnoloških demonstratora” (ITD), platforme za inovativni razvoj zrakoplova (IADP) i transverzalna područja (TA) zajedno s pridruženim članovima ITD-a;

E. budući da maksimalni doprinos Unije za drugu fazu aktivnosti Zajedničkog poduzeća iznosi 1 755 000 000 EUR te se isplaćuje iz proračuna programa Obzor 2020.;

Upravljanje proračunom i financijama

1. napominje da je Revizorski sud naveo da računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije;

2. napominje da je Revizorski sud u svojem izvješću o poduzeću „Clean Sky 2” („izvješće Revizorskog suda”) naveo da su transakcije na kojima se temelji godišnja računovodstvena dokumentacija u svim značajnim aspektima zakonite i pravilne;

3. napominje da je konačni proračun Zajedničkog poduzeća za 2018. obuhvaćao odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 371 100 000 EUR i odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 343 786 573 EUR; napominje da se 98,7 % odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 98,6 % odobrenih sredstava za plaćanje sastoji od subvencija Komisije i prijenosa iz prethodnih godina;

4. napominje da je stopa iskorištenosti za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila 99,2 % (u usporedbi s 99,6 % 2017.), a stopa za odobrena sredstva za plaćanje 97,3 % (u usporedbi sa 98,5 % 2017.); konstatira smanjenje stope izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje za administrativne rashode na 79,23 % (u odnosu na 93,13 % 2017.);

5. sa zadovoljstvom primjećuje da je Zajedničko poduzeće uvelo razne alate za praćenje provedbe programa u pogledu produktivnosti, postignuća, planiranja i rizika operacija;

([1]) Uredba Vijeća (EU) br. 558/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” (SL L 169, 7.6.2014., str. 77.).

Višegodišnje izvršenje proračuna u okviru Sedmog okvirnog programa

6. napominje da doprinos Unije iz Sedmog okvirnog programa iznosi 800 000 000 EUR te da članovi iz industrijske grupacije i istraživačke grupacije doprinose sredstva u visini od 608 300 000 EUR, što uključuje doprinose u naravi u iznosu od 594 100 000 EUR za projekte koje u sklopu Sedmog okvirnog programa financira Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik i 14 900 000 EUR u gotovini za administrativne troškove;

7. napominje da je Sedmi okvirni program službeno zaključen 2017. uz stopu izvršenja od oko 100 %; primjećuje da je 2018. Zajedničko poduzeće još ostvarilo povrat u iznosu od oko 850 000 EUR koji je rezultat nepodmirenog pretfinanciranja i *ex post* revizija;

Višegodišnje izvršenje proračuna u okviru programa Obzor 2020.

8. napominje da je ukupnom iznosu od 2 064 000 000 EUR za aktivnosti koje će se financirati u okviru programa Obzor 2020., Unija do kraja 2018. doprinijela s 816 700 000 EUR sredstava u gotovini, dok su privatni članovi doprinijeli s 14 100 000 EUR sredstava u gotovini; napominje da je na kraju 2018. upravni odbor potvrdio doprinose u naravi u iznosu od 273 900 000 EUR te da je prijavljeno, ali ne još i potvrđeno, dodatnih 15 760 000 EUR, kao i 801 700 000 EUR doprinosa članova industrije u naravi, namijenjenih za dodatne aktivnosti;

Pozivi na podnošenje prijedloga

9. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće 2018. pokrenulo dva poziva na podnošenje prijedloga, da je zaprimilo 417 prihvatljivih prijedloga (od ukupno 420) i da je odabralo 131 prijedlog koji će se financirati;

10. prima na znanje uspješno zaključenje četiriju poziva na podnošenje prijedloga za ključne partnere u 2017.; prima na znanje da se 2018. godine aktivnost odnosila na provedbu novog sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava za članove svih izabranih ključnih partnera, od kojih je mali broj postao aktivnim članovima 2018.; primjećuje da su rezultati svih četiriju poziva i pristupanje pobjedničkih tijela kao članova rezultirali s 183 ključna partnera, od kojih je 49 pridruženih članova ili povezanih trećih strana;

11. napominje da je do kraja 2018. pokrenuto devet poziva na podnošenje prijedloga, od kojih je osam ocijenjeno i u cijelosti provedeno ili su bili u završnoj fazi, te napominje da je u okviru tih osam poziva sudjelovalo više od 560 partnera iz 27 različitih zemalja; primjećuje da je sedmi poziv na podnošenje prijedloga proveden u listopadu 2018. i da je uključivao 198 sudionika; primjećuje, nadalje, da je osmi poziv na podnošenje prijedloga započeo u studenom 2018. i da je uključivao 182 sudionika; osim toga, u studenom 2018. pokrenut je i deveti poziv na podnošenje prijedloga čije je ocjenjivanje bilo predviđeno za ožujak 2019.;

Uspješnost

12. napominje da informacije o nekim ključnim pokazateljima uspješnosti još nisu dostupne zbog naravi projekata; pozdravlja činjenicu da je većina posebnih ključnih pokazatelja uspješnosti ispunjena ili na dobrom putu; prima na znanje da stručnjaci pozivaju na daljnje praćenje aktivnosti i analizu, uz jasno razlikovanje stvarno ostvarenih ključnih pokazatelja uspješnosti na kraju svake godine i predviđenih ključnih pokazatelja uspješnosti;

13. primjećuje da je omjer troškova upravljanja (administrativni i operativni proračun) i dalje ispod 5 %, što upućuje na prilično jednostavnu i učinkovitu organizacijsku strukturu Zajedničkog poduzeća;

14. primjećuje činjenicu da su stope fluktuacije privremenog i ugovornog osoblja Zajedničkog poduzeća 2017. i 2018. bile visoke; primjećuje da je stopa fluktuacije privremenog osoblja porasla za gotovo 17 %; nadalje, korištenje usluga zaposlenika na kratki ugovor u 2018. godini gotovo se udvostručilo;

15. napominje da ključni pokazatelji uspješnosti u pogledu rodne ravnoteže u godišnjem izvješću o radu zajedničkog poduzeća za 2018. pokazuju da je tijekom 2017. i 2018. razina sudjelovanja žena, unatoč tome što je bila stabilna, ipak bila prilično niska: žene čine 22 % osoba uključenih u program, 13 % koordinatora programa i 18 %–25 % savjetnika i stručnjaka koji provode evaluacije i analize i rade u Znanstvenom odboru; preporučuje da se stalno ulažu napori kako bi se povećala razina sudjelovanja žena u programu;

16. pozdravlja činjenicu da Zajedničko poduzeće zapošljava najbolje talente i resurse u Europi; napominje da koristi ključne vještine i znanje vodećih europskih aeronautičkih istraživačkih i akademskih ustanova;

Ključne kontrole i nadzorni sustavi

17. prima na znanje da je Zajedničko poduzeće uspostavilo postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije, *ex post* revizijama korisnika bespovratnih sredstava za privremena i završna plaćanja za Sedmi okvirni program te zahtjevima za povrat troškova projekata u okviru programa Obzor 2020., dok je Zajednička služba za reviziju Komisije odgovorna za *ex post* revizije;

18. napominje da je stopa preostale pogreške za *ex post* revizije o kojima je Zajedničko poduzeće izvijestilo iznosila 1,21 % za projekte u sklopu Sedmog okvirnog programa i 1,11 % za projekte u okviru programa Obzor 2020., što obje stope stavlja ispod praga značajnosti od 2 %;

Strategija za borbu protiv prijevara

19. primjećuje da Zajedničko poduzeće posvećuje posebnu pozornost sprečavanju i otkrivanju prijevara; kao rezultat toga, GU RTD provodi strategiju za borbu protiv prijevara iz 2020. s dionicima radi otkrivanja i sprečavanja dvostrukog financiranja; međutim, sa zabrinutošću napominje da su tijekom 2018. godine otkrivena tri slučaja navodnih prijevarnih aktivnosti u vezi s primanjem sredstava od Zajedničkog poduzeća te da su ti slučajevi prijavljeni Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF);

Unutarnja revizija

20. napominje da je Služba za unutarnju reviziju 2018. provela reviziju o koordinaciji sa Zajedničkim centrom za podršku (CSC) kako bi se procijenila primjerenost strukture upravljanja Zajedničkog poduzeća, upravljanja rizikom te unutarnjih procesa; sa zadovoljstvom primjećuje da je Služba za unutarnju reviziju pozitivnom ocijenila aktivnu ulogu Zajedničkog poduzeća u razmjeni informacija sa Zajedničkim centrom za podršku; nadalje napominje da su revizori primili na znanje da su direktori zauzeli zajednički pristup i iskazali svoje potrebe u pogledu važnih tema kao što je povjerljivost; nadalje, Službi za unutarnju reviziju upućeno je nekoliko preporuka za daljnju prilagodbu informacijskih sustava Komisije kako bi se otklonila preostala ograničenja u pogledu prijenosa podataka; poziva Zajedničko poduzeće da završi s izradom kriterija i postupaka za postupanje s povjerljivim podacima korisnika Zajedničkog poduzeća;

Ostale primjedbe

21. prima na znanje širenje bilateralnih kontakata Zajedničkog poduzeća s brojnim državama članicama i regijama na temelju prioriteta istraživačkih i inovacijskih strategija za pametnu specijalizaciju (RIS3) koje je sastavilo Zajedničko poduzeće, u kojima je navedeno više od 60 regija koje su kao svoje prioritete u području istraživanja i inovacija Zajedničkom poduzeću navele aeronautiku ili povezana područja; nadalje, sa zadovoljstvom primjećuje da je 2018. potpisan još jedan memorandum o razumijevanju s regijom u Njemačkoj, čime je do 31. prosinca 2018. broj memoranduma o razumijevanju koji su na snazi porastao na 17; napominje da je nakon toga u lipnju 2019. uslijedilo potpisivanje memoranduma o razumijevanju s francuskom regijom Novom Akvitanijom;

22. napominje da je učinkovita komunikacija ključna sastavnica uspješnih projekata koji se financiraju sredstvima EU-a; smatra da je važno povećati vidljivost postignuća Zajedničkog poduzeća i širenje informacija o njihovoj dodanoj vrijednosti; poziva Zajedničko poduzeće da provodi proaktivnu komunikacijsku politiku uz širenje rezultata svojih istraživanja u javnosti, primjerice putem društvenih medija ili drugih medija, te na taj način nastoji podići razinu osviještenosti javnosti o učinku potpore Unije, s posebnim naglaskom na uvođenju na tržište;

23. traži od Suda da ocijeni razboritost i pouzdanost metodologije za izračun i vrednovanje doprinosa u naravi; procjenom bi se trebao ocijeniti oblik i pouzdanost smjernica za provedbu postupka doprinosa u naravi kako bi se pomoglo u procesu planiranja, izvješćivanja i certificiranja doprinosa u naravi;

Promet i turizam

24. ističe da bi trebalo prilagoditi ciljeve Zajedničkog poduzeća kako bi se uzela u obzir potreba za postupnom dekarbonizacijom te da bi se za sve prilagodbe automatski trebali osigurati potrebni financijski i ljudski resursi kako bi se zajamčilo da Zajedničko poduzeće posjeduje dostatne kapacitete;

25. napominje da je Zajedničko poduzeće javno-privatno partnerstvo između Unije i zrakoplovne industrije čiji je cilj razviti napredne tehnologije kako bi se znatno povećala okolišna učinkovitost zrakoplovâ i zračnog prometa; napominje da je osnovano 2007. pod nazivom „Zajedničko poduzeće „Clean Sky”” u sklopu Sedmog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) te da je 2014. postalo „Zajedničko poduzeće „Clean Sky 2”” u sklopu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020.;

26. napominje da se programi Zajedničkog poduzeća zajednički financiraju u okviru programa Obzor 2020. (za razdoblje 2014.–2020.) subvencijama Unije u iznosu do 1 755 milijuna EUR i doprinosima u naravi privatnih članova u iznosu od najmanje 2 193,75 milijuna EUR; napominje da Unija i privatni članovi ravnopravno dijele administrativne troškove koji tijekom tog razdoblja ne smiju premašiti 78 milijuna EUR;

27. pozdravlja činjenicu da Zajedničko poduzeće znatno doprinosi povećanju učinkovitosti zračnog prometa; ističe vrlo dobre rezultate i ključnu ulogu Zajedničkog poduzeća u Europi u osiguravanju neto napretka zelenih tehnologija za smanjenje CO_2, emisija plinova i razine buke koju proizvode zrakoplovi; naglašava stratešku važnost koju bi to Zajedničko poduzeće trebalo imati u sklopu budućeg programa Obzor Europa za doprinos novim ciljevima „klimatske neutralnosti” do 2050. i planiranom smanjenju CO_2 zahvaljujući tehnološkom napretku;

28. naglašava da bi se globalnom upotrebom tehnologija koje je stvorilo i koje promiče Zajedničko poduzeće mogla uštedjeti količina emisija CO_2 koja je jednakovrijedna emisijama CO_2 Nizozemske;

29. ističe da su se tehnologijama inicijative Clean Sky I emisije CO_2 po putniku smanjile za 19 % za zrakoplove dugog doleta i 40 % za one srednjeg doleta; poziva na to da se Zajedničkom poduzeću dodijele svi potrebni ljudski i financijski resursi kako bi se mogao nastaviti taj uspješan pristup;

30. napominje da se do 40 % sredstava Zajedničkog poduzeća dodjeljuje njegovih 16 voditelja i njihovim pridruženim članovima, tj. industrijskim subjektima koji su se obvezali na provedbu cjelokupnog programa „Clean Sky 2” za vrijeme njegova trajanja; napominje da se 30 % sredstava Zajedničkog poduzeća dodjeljuje na temelju poziva na podnošenje prijedlogâ i poziva na podnošenje ponudâ njegovim glavnim partnerima (odabranima za dugoročne obveze u okviru programa); nadalje napominje da se preostalih 30 % sredstava dodjeljuje na temelju poziva na podnošenje prijedlogâ i poziva na podnošenje ponudâ drugim partnerima (sudionicima u konkretnim temama i projektima u okviru jasno definiranih, ograničenih obveza);

31. konstatira da su, od datuma zaključenja privremene računovodstvene dokumentacije za 2018. (kraj veljače 2019.), privatni članovi Zajedničkog poduzeća prijavili kumulativni iznos od 399 milijuna EUR u obliku doprinosa u naravi za operativne aktivnosti te da je Zajedničko poduzeće potvrdilo ovjereni doprinos u vrijednosti od 279,9 milijuna EUR; slično tome, konstatira da su privatni članovi prijavili kumulativni iznos od 827,9 milijuna EUR u obliku doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti, od kojih je Zajedničko poduzeće potvrdilo 620 milijuna EUR;

32. napominje da Zajedničko poduzeće sada broji 16 voditelja, 193 glavna partnera (uključujući 50 MSP-ova) te da je objavljeno devet poziva na podnošenje prijedlogâ (radi dodjele preostalih sredstava drugim partnerima); prima na znanje da je osam tih poziva bilo ocijenjeno, što je dovelo do odabira 560 partnera (uključujući 31 % MSP-ova čiji je udio u sredstvima 25 %) iz 27 zemalja;

33. prima na znanje da Zajedničko poduzeće planira preispitati svoja financijska pravila kako bi ih uskladilo s novim financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća [2];

[2] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

34. napominje da je Služba za unutarnju reviziju izdala vrlo važnu preporuku Zajedničkom poduzeću u kojoj poziva na izradu konsolidiranog registra rizika radi pokrivanja rizika koji utječu na program i poduzeće kao samostalni subjekt; prima na znanje da je službenik za unutarnju reviziju upozorio da uprava Zajedničkog poduzeća nije dovoljno objektivna s obzirom na njezino višekratno sudjelovanje u upravljačkim zadacima i s obzirom na procese upravljanja kvalitetom; apelira na Zajedničko poduzeće da smjesta riješi to pitanje i u potpunosti provede preporuku službenika za unutarnju reviziju;

35. sa zabrinutošću konstatira da je službenik za unutarnju reviziju identificirao nekoliko rizičnih područja koja zahtijevaju djelovanje uprave Zajedničkog poduzeća; očekuje od uprave Zajedničkog poduzeća da poduzme sve potrebne mjere za ublažavanje tih rizika;

36. napominje da su tijekom 2018. godine otkrivena tri slučaja navodnih prijevarnih aktivnosti u vezi s korisnicima koji su primali sredstva od Zajedničkog poduzeća te su ti slučajevi prijavljeni OLAF-u; poziva Zajedničko poduzeće da poduzme sve potrebne mjere kako bi se u budućnosti spriječili slučajevi prijevare.